

NEWSLETTER

FONDACIJA
HASTOR

FEBRUAR 2020.

PRIČA S MJESEČNOG SASTANKA ŠTA JE TO VAŽNO ZA BUDUĆE ZAPOSLENJE?

Drugi mjesecni sastanak studenata stipendista Fondacije Hastor u 2020. godini održan je u subotu, 15. februara u prostorijama ASA Prevent grupacije, te je isti ujedno bio i prvo druženje s novim stipendistima Fondacije Hastor. Po posljednjem konkursu za dodjelu stipendija, porodica Fondacije Hastor je bogatija za dvadeset jednog novog člana.

U unaprijeđenom sastavu stipendisti su imali priliku slušati gospodina Kenana Kekića, koji trenutno obnaša funkciju izvršnog direktora privatne zdravstvene ustanove Eurofarm Centar. Njegovo 17-ogodišnje iskustvo na menadžerskim pozicijama i iskustvo koje je stekao kroz preko 1000 intervjuja kojima je posvјedočio, učinilo ga je i jednim od članova Komisije za odabir novih stipendista Fondacije Hastor. Teme koje je gospodin Kekić obradio zajedno sa stipendistima su „Šta nakon studija?“, „Kako se pripremiti za intervju“, te „Bosanske poslovice i izreke“.

Kenan je sa stipendistima Fondacije Hastor podijelio svoju životnu priču i put ka uspjehu, te im je prenio poruku da ništa i nikada ne treba da bude izgovor ili prepreka ka ostvarenju ciljeva, kako poslovnih, tako i privatnih. Nastavak Kenanovog predavanja bio je iz perspektive „onog koji zapošjava“, želeći time uputiti studente i predstaviti im šta poslodavac očekuje od potencijalnog uposlenika.

Posebnu pažnju Kenan je posvetio značenju termina „pozicioniranje“, ističući njegovu važnost kroz različite primjere. Nakon toga, studentima je kazao da priprema i predstavljanje tokom intervjuja igraju ključnu ulogu prilikom seleksijskog procesa za bilo koju poziciju. Upravo je to razlog zašto je na februarskom sastanku studenata stipendista Fondacije Hastor glavna tematika „Kako se pripremiti za intervju“.

Gost je istakao da je neophodno detaljno iščitati konkurs za koji se aplicira, te saznati što je više moguće informacija o kompaniji – njenu misiju,

viziju, veličinu, promet i slično. Dobra priprema će, ne samo dati samopouzdanje kandidatu prilikom intervjuisanja, nego i pomoći prilikom formiranja biografije i odgovora na postavljena pitanja. Ipak, gost ističe da je za 55% dojma o kandidatu zaslužna njena/njegova neverbalna komunikacija. To je jedan od razloga zašto je istu potrebno konstantno unapređivati.

Prilikom intervjuja za posao/stipendiju poslodavac nerijetko postavlja mnogo pitanja, a većina njih za cilj ima da kandidata podstakne na razmišljanje, te da kandidat otkrije svoju reakciju pred poslodavcem. Gost predavač je otkrio koja pitanja najčešće postavlja prilikom intervjuisanja kandidata, te koji su to optimalni odgovori na ista. Također, savjetovao je stipendiste kako da izbjegnu otkrivanje previše nepoželjnih informacija, te kako da priču okrenu u svoju korist.

Posljednji dio predavanja naš gost je posvetio izrekama i poslovicama koje se često mogu čuti u našem svakodnevnom okruženju, posebno prilikom druženja sa starijim generacijama. Ipak, kako on ističe, neke od njih znaju biti demotivirajuće i umanjiti proaktivnost među uposlenicima.

Po završetku još jednog divnog predavanja od strane gosta predavača, stipendisti su imali priliku rješavati sva tekuća pitanja vezana za volonterske obaveze.

Gost predavač na februarskom mjesecnom sastanku je govorio o temi koja je neophodna svim studentima prilikom uplovljavanja u poslovne vode. Dobro razrađene tehnikе i vještine neverbalne i asertivne komunikacije, dobra priprema, iskustvo i „ono što nas čini drugaćijim u odnosu na masu“ jesu karakteristike koje će nas učiniti vrijednima i perpektivnima na tržištu rada.

Amela Vatreš

Održan okrugli sto u okviru projekta IDEAL:

“UNAPREĐENJE OBRAZOVANJA KROZ SURADNJU PRIVREDNIH I OBRAZOVNIH INSTITUCIJA S PRIMJERIMA DOBRE PRAKSE”

Okrugli sto „Unapređenje obrazovanja kroz saradnju privrednih i obrazovnih institucija s primjerima dobre prakse“, održan u Tuzli 20. februara u organizaciji Fondacije Hastor, njemačkog GIZ-a te društva PREVENT Components d.o.o Goražde, prevashodno je bio posvećen diskusiji o mogućnostima učestvovanja privrednog sektora u Bosni i Hercegovini u kreiranju obrazovnih politika. U tom smislu govoreći, kručajalni, ali istovremeno i dugoročni cilj navedenih diskusija orijentiran je ka usklađivanju obrazovnog sistema s potrebama tržišta rada, a sve u svrhu prevazilaženja sve zapaženijeg problema nedostatka kvalificirane radne snage.

Shodno prethodnom iskustvu koje se ogleda u pozitivnoj praksi u okviru drugih kantona, a koje podrazumijeva svojevrsnu sinergiju i kompatibilnost djelovanja obrazovnog i privrednog domena, održavanje okruglog stola rezultiralo je kreiranjem slične inicijative i na području Tuzlanskog kantona. Podsjećamo da kompanija PREVENT Components d.o.o. Goražde u saradnji s njemačkim GIZ-om implementira projekat IDEAL – “Poboljšanje i razvoj obrazovnog sistema za plastičare u BiH”, a sve u sklopu programa develoPPP.de Njemačkog saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj.

Naime, prethodno su osigurani svi nužni privredni i zakonski preduvjeti da u BPK u okviru formalnog srednjoškolskog obrazovanja u jednoj školi cijelo odjeljenje obavlja praktičnu nastavu za zanimanje plastičar u gradskim kompanijama. Uzimajući u obzir činjenicu da je implementacija navedenog projekta iziskivala ozbiljne pripreme, pa u tom smislu i kontinuirano zagovaranje na svim nivoima, te u skladu s njegovom dugoročnom težnjom, u kratkom je vremenskom roku naišao na podršku i razumijevanje.

Riječ je o specifičnom pristupu na polju stručnog formalnog obrazovanja koji će nadalje rezultirati neophodnim usklađivanjem obrazovnog sistema s konkretnim potrebama tržišta rada, a sve u cilju generiranja kvalificirane radne snage i to posredstvom jačanja i unapređenja počevši još od bazičnog nivoa – nivoa redovne praktične nastave.

Također je bitno apostrofirati i činjenicu da je Vanskočotrvinska komora BiH, kao izrazito relevantan privredni faktor, involvirana u proces promocije i kreiranja standarda zanimanja, a koncentrirana je na aktivnosti u vezi s animiranjem bh. privrednih subjekata. Dakle, primarni cilj je da i same bosanskohercegovačke kompanije uzmu svoje učešće u dizajniranju što kvalitetnijih nastavnih planova i programa i u tom smislu u njihovom efikasnom usklađivanju sa specifičnim tržišnim zahtjevima i potrebama.

„Upravo ono što smo uradili u nekoj drugoj lokalnoj zajednici želimo da napravimo i na području, ne samo Tuzlanskog kantona, već i na širem području BiH. Smatramo da takve aktivnosti nisu značajne samo za poslodavce i privedu, već u dugom roku, kako za mlade ljudе u BiH i njihove porodice, tako i za samu državu“, ističe direktor Fondacije Hastor Seid Fijuljanin.

Jedan od najznačajnijih rezultata realizacije projekta IDEAL je i podrška izradi specifičnih standarda za zanimanje prerađivač plastičnih masa u formi jedinstvenog dokumenta posredstvom kojeg se determiniraju posebni uslovi, preciznije set znanja i vještina potrebnih za djelovanje u sektoru plastične industrije. Na bazi ustanovljenog standarda za prerađivača plastičnih masa podržano je i kreiranje savremenog nastavnog plana i programa za navedeno zanimanje, koji je u potpunosti kompatibilan s potrebama tržišta u domenu bh. plastične industrije.

Amina Vatreš

USPOSTAVLJANJE MODERNOG OBRAZOVNOG SISTEMA DO KVALIFICIRANE RADNE SNAGE I DUGOROČNOG ODGOVORA POTREBAMA TRŽIŠRA RADA

U cilju efikasnog, dugoročnog odgovora savremenim potrebama tržišta rada, kao i u cilju prevazilaženja sve izraženijeg problema nedostatka kvalificirane radne snage u različitim industrijskim domenima, saradnja bh. kompanije PREVENT Components d.o.o. Goražde, Ministarstva obrazovanja BPK-a i Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ), rezultirala je uspostavljanjem modernog obrazovnog sistema za zanimanje prerađivač plastike. Navedeni obrazovni sistem uspostavljen je u značajnoj mjeri i prilagođavanjem specifičnim zahtjevima i potrebama prevashodno privatnog sektora u BiH, a njegova konkretna implementacija počela je od školske 2019/2020. godine.

Bitno je istaći da je stručno obrazovanje za zanimanje prerađivač plastike dostupno u samo jednoj školi u BiH, u JU Srednja stručna škola „Džemal Bijedić“ Goražde, a izuzetno značajan praktični segment nastave omogućen je u pogonima kompanije PREVENT Components. Kao društveno odgovorna kompanija, PREVENT Components je bitnim dijelom involuirana u različite programe i projekte koji imaju jasnu viziju i konkretni plan usmjeren ka poboljšanju opće slike bh. društva, kako u domenu obrazovanja, tako i na drugim društveno relevantnim poljima. Kao kompanija koja u potpunosti poznaće specifične zahtjeve savremenog tržišta rada, na učenike nastoji prenijeti znanje, iskustvo i stručne vještine neophodne za kvalitetno obavljanje njihovog budućeg posla na taj način osiguravajući elementarne preduvjete za generiranje kvalificiranog kadra.

Govoreći u tom kontekstu, Dženana Omanović, mentorica u PREVENT Components, ističe kako fokus svih zalaganja treba biti na izgradnji i održavanju svojevrsne spone između nastavnog plana i prakse, kao i pružanju učenicima mogućnosti praktične primjene stečenog teorijskog znanja. Savremenim nastavim planom i programom za zanimanje prerađivač plastičnih masa precizno je determinirano na čemu će mentor konkretno raditi s učenicima pri svakom dolasku na praktičnu obuku u pogon kompanije.

Naime, akcenat je na individualnom pristupu svim učenicima i njihovom raspoređivanju po različitim segmentima proizvodnog procesa kako bi na taj način svaki od učenika dobio optimalniji i potpuniji uvid u sve elemente rada, ali i njihov značaj za cijelokupni proces proizvodnje. Preporuka odgovornih osoba u PREVENT Components-u je i da se na bazi pomenutog savremenog nastavnog plana i programa i za druga zanimanja izrade novi standardi i to shodno potrebama privatnog sektora.

S obzirom na činjenicu da je plastična industrija brzo rastući i veoma jak privredni sektor u BiH, te shodno uočenom deficitu kvalitetne radne snage, utjecaj privrednog sektora na kreiranje obrazovnih politika, naročito kada je riječ o stručnim zanimanjima, od iznimnog je značaja. Efikasnom kooperacijom i adekvatnom usklađenošću privrednih subjekata i obrazovnog sistema, sve izraženiji problem deficit, kao i potražnja za kvalificiranom radom snagom bili bi u velikoj mjeri riješeni.

Važnost ovog projekta kako za učenike, tako i za samu industriju obrade plastike, direktor Fondacije Hastor Seid Fijuljanin opisuje sljedećim riječima: „Djeca ne samo da do sada nisu imala priliku da rade praktičnu nastavu u kompanijama, već mnogi od njih nisu ni znali kako izgleda jedan radni pogon za ono zanimanje za koje se oni zapravo školju. To je jedan od velikih uspjeha ovog projekta jer, ne samo da će se djeca upoznati s radnim procesima i modernim tehologijama, već će biti u prilici da zavole rad i ono što ih čeka u budućnosti. Poslodavci i kompanije su su shvatili da je to za njih jeftino bez obzira o kakvom ulaganju govorimo, a roditelji i djeca shvatili su da onaj ko ne želi da se nastavi školovanje dalje i želi da nakon srednje škole počne stvarati uvjete za egzistenciju, za to će imati izvrsnu priliku u jednoj modernoj firmi.“

Podsjećamo da kompanija PREVENT Components i njemački GIZ implementiraju projekt IDEAL „Poboljšanje i razvoj obrazovnog sistema za plastičare u BiH“, a jedan od njegovih najrelevantnijih doprinosova je i podrška izradi standarda za prerađivača plastike kojim će na dugoročnoj osnovi biti definirani specifični uslovi, znanja i vještine neophodni za obavljanje ovog zanimanja. U skladu s ustanovljenim standardom, kao svojevrsnom bazom daljeg procesa, vršit će se i usklađivanje nastavnog plana i programa koji će biti orientiran ka zadovoljavanju tržišnih potreba, a dugoročno i ka povećanju izvjesnosti zaposlenja po završetku srednjoškolskog stručnog obrazovanja.

MULTITALENTOVANA STIPENDISTICA

Amina Hećo

I NJENA POSTIGNUĆA NA RAZLIČITIM SPORTSKIM TAKMIČENJIMA

S obzirom na činjenicu da je Fondacija Hastor organizacija koja promiče napredovanje i podršku mlađim ljudima u raznim poljima, izuzetno nam je draga kada se naši stipendisti svojim postignućima istaknu u različitim sportovima.

Sport omogućava djeci da razvijaju svoje humane kvalitete i kao takav promiče autentične ljudske vrijednosti, a do toga se dolazi odgojem. Odgoj orijentiran ka ljubavi, životu, empatiji i zajedništvu uveliko nas čuva od egoističnog zatvaranja u same sebe i na taj način gradi snažnu prepreku širenju droge, alkohola i kriminala koji su u današnje vrijeme vrlo rašireni.

Jednoj našoj stipendistici sport je postao neizostavan dio svakodnevnice. Četraestogodišnja Amina Hećo, učenica devetog razreda Osnovne škole „Šejh Muhammed ef. Hadžijamaković“ u Sarajevu, aktivno se bavi: plivanjem, gimnastikom, baletom, fudbalom, a kako kaže, najviše se pronašla u judo-u i odbojci, iz kojih se okitila brojnim medaljama.

Judo je japanska borilačka vještina i olimpijski sport, iz kojeg Amina ima narandžasti pojas, te kaže da kao cilj ima da predstavlja svoju domovinu na olimpijskim igrama. Također, Amina je dugogodišnji član folklor-nog ansambla KUD „Baščaršija“.

Pored školskih obaveza i vannastavnih aktivnosti, Amina je redovna i na mjesečnim volonterskim sastancima Fondacije Hastor.

Njena mentorica za volontiranje na terenu, Adela Zenkić, za Aminu ima sljedeće riječi:

“Amina je puna pozitivne energije, prava sportska duša, veliki avanturista i uvijek u naše volonterske aktivnosti unese posebnu atmosferu.”

Nadamo se da će Aminino ime u svijetu sporta postati sinonim za vještinstvu i perfekcionizam.

Selma Imamović

BERININ SVIJET POEZIJE

Berina Golub je studentica druge godine na Filozofskom fakultetu, Odsjek za b/h/s jezik i književnost u Zenici. Trenirala je oko tri godine fudbal u ŽNK Čelik, pa je njen ljubav jako velika prema fudbalu, ali i sportu općenito.

Za pisanje kaže da je samo po sebi bilo spontano, i da je jedan svijet u kojem se osjeća dobro. Prve stihove pisala je još u osnovnoj školi, a nakon pauze aktivno je ponovo počela pisati krajem srednje škole, što je rezultiralo objavljinjem njene pjesme „Trenutak u bijegu“ u zbirci pjesama „Poiesis“ studenata Univerziteta u Zenici.

„Ovo je jako dobro, jer ovakvih stvari i dešavanja je jako malo, a ovo je izuzetna prilika da studenti predstave sebe i svoju poeziju u najboljem svjetlu. Ja sam oduvijek bila skromna, povučena u sebe i svoj svijet, a poezija je moj drugi, jači glas u kojem se drugačije predstavljam.“

„*Poiesis*“ je prva zbirka pjesama studenata Univerziteta u Zenici u organizaciji Udruženja za filozofiju i društveno-humanistička istraživanja „Eidos“. To je prva, ali ne i posljednja zbirka, kako kažu iz udruženja, i nastojat će ovo pretvoriti u jednu tradiciju kako bi studente potakli na pisanje, ali i njihovo isticanje u toj sferi umjetnosti.

Svoje tri pjesme Berina je poslala na nagovor kolega, a jedna je našla mjesto upravo unutar korica prвijenca „Poiesis“-a, što je izazvalo oduševljenje.

Studentima i stipendistima Fondacije koji se bave poezijom poručuje da iskoriste poziv na svaki mogući konkurs za pjesme, tj. za bilo šta što je u vezi s poezijom, i prijave se. Istiće da će nekad biti rezultata, a nekad ne, ali da će na kraju radovi biti primijećeni, kao i pročitani kada se pošalju na konkurs.

Rada na sebi nikad dosta, pa Berina ističe da je potrebno vježbati pisanje, čitati i biti inspirisan, kako bi vremenom došlo do poboljšanja i usavršavanja i kako bi se na osnovu toga uspjelo diferencirati iz mase sličnih.

Una Karabeg

TRENUTAK U BIJEGU

Pustila sam svoju dugu kosu,
Pazeći na siluetu
Moje sjenke na podu,
Koja je mirno ležala.

Otvorila sam vrata svojim strahovima,
Svojim neostvarenim željama,
Da izađu i love druge,
Jer nije bilo mjesta da ih zadržim.

Sat svoje vrijeme otkucava,
A ja nepomično stojim ispred njega,
Poput slijepca koji ne zna šta čeka
Na tom putu bez povratka...

Još uvijek sam tu i gledam
Svoj odraz na prašnjavom podu...
Previše hladno izgledam,
Činilo mi se da to nisam ja,
Ali ne mogu se oduprijeti pogledu.

Svjetlost mjesecine još jače
Obasja moje tijelo,
Vidjeh svoju sjenku,
Vidjeh nečiju krv kraj nje...

O, tako mi svega!
Nisam osjećala ništa,
Ni bol, ni tugu ni žaljenje.
Kao da se sve u meni ugasilo
Kao da su mi oči od stakla...

Vrijeme je da krenem,
Neko dolazi po mene...
Moj posljednji tren u ovom svijetu...
A ja, još jednom sam samo htjela
Da je dodirnem, da je pogledam,
To je jedino što sam željela...
Ali je bilo kasno, okrenula se nisam...

Oh, pozdravljam te!
Ti čovječe od krvi i mesa,
Više se nećemo sresti...
Moje posljednje riječi, tiho izgovorene,
Negdje u dubini nečega...

TALENTOVANA STIPENDISTICA FONDACIJE HASTOR Sara-Medina Šehović OSTVARILA PLASMAN NA EUROPSKOJ OLIMPIJADI IZ FIZIKE

“Fondacija mi je, prije svega, omogućila nove prijatelje. Način na koji funkcioniše je zaista poseban. Svi stipendisti su povezani, te su mnogi od nas ostvarili i neraskidiva prijateljstva. Zbog toga, sastanke u Fondaciji vidim kao skup s prijateljima sa zajedničkom željom da naučimo nešto novo.”

Bosna i Hercegovina je zemlja sa bogatim prirodnim i kulturno-historijskim naslijeđem, ali i zemlja sa mnogo talentovanih mladih osoba.

Jedna od takvih talentovanih i vrijednih osoba jeste i Sara-Medina Šehović, učenica četvrtog razreda PU Gimnazije “Richmond Park College” Sarajevo, a naša stipendistica je nešto više od godinu dana. Kaže da je još kao mala s lakoćom rješavala zadatke koji nisu bili predviđeni za njen uzrast, a od osnovne škole učestvuje na takmičenjima iz fizike. Njena ljubav prema prirodnim naukama nastavlja se i u srednjoj školi, gdje niže uspjehe na kantonalnim, federalnim i državnim takmičenjima. Sara-Medina posebno izdvaja sljedeće uspjehe: Kantonalno takmičenje iz fizike, grupa A3; 3. mjesto, te Federalno takmičenje iz fizike, grupa B; 1. mjesto.

Posljednje takmičenje, koje je održano 22. i 23. februara, bilo je izborno takmičenje za Evropsku olimpijadu iz fizike, na kojem je naša stipendistica ostvarila treće mjesto, te samim tim i plasman na EuPho, koji se ove godine početkom juna održava u Rumuniji.

Mi se nadamo da će nam donijeti još jedan uspjeh i radost i to onaj sa sjajem zlata.

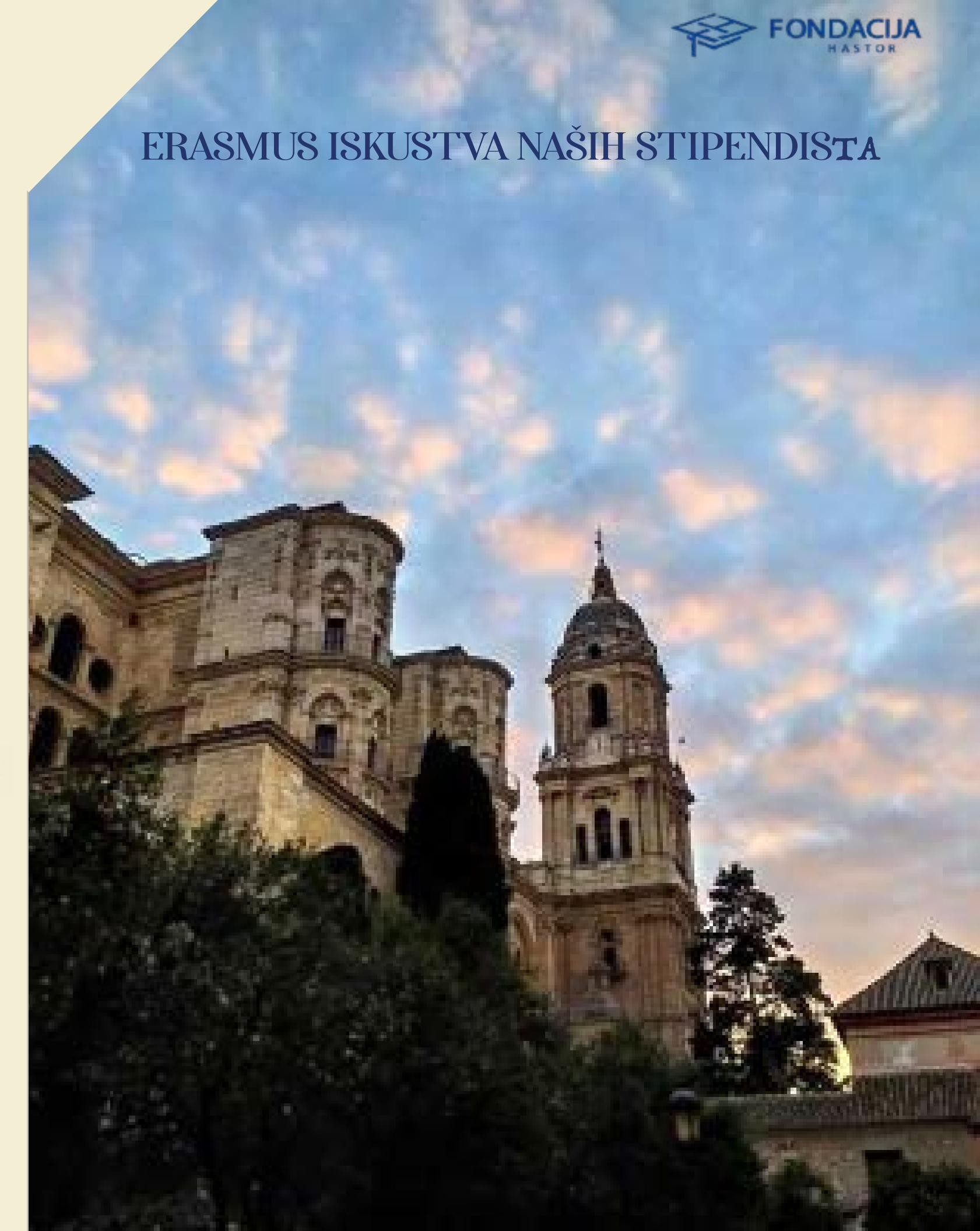
Medina kaže da pred sobom ima mnoga takmičenja u kojima će se boriti za prolazak na Međunarodnu olimpijadu iz fizike.

U slobodno vrijeme voli da čita, a nepresušna inspiracija joj je, kako kaže, priroda, za čije funkcioniranje fizika uvijek ima odgovor.

Ponosni smo i sretni što ispunjavamo svoje ideje i vizije – pomoći mladim ljudima, finansijski, moralno i edukativno, da postanu savjesni akademski građani koji će moći da aktivno djeluju, kako u zajednici, tako i šire.

Selma Imamović

ERASMUS ISKUSTVA NAŠIH STIPENDISTA

Narcisa Hadžajlić: Španija – Malaga

Lisabon mi je bio najljepši velegrad na listi gradova koje sam posjetila na Erasmusu, ali sada je Malaga na prvom mjestu. Malagu sam posjetila dva puta, prvo u decembru kada smo se kolegice i ja prijavile na jednodnevno putovanje, a drugi put uoči Nove godine.

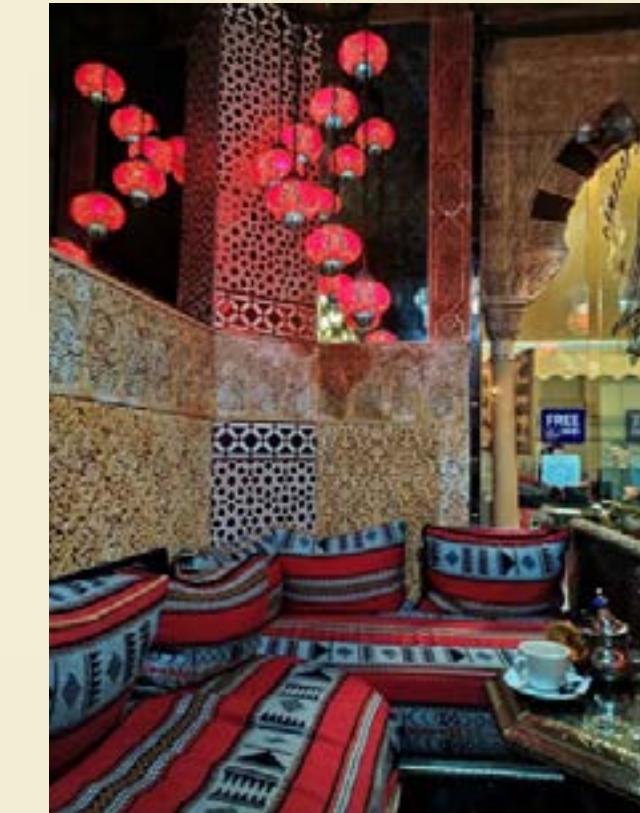
Pri prvom posjetu, najprije smo posjetili glavnu trgovacku luku Malage, gdje su već bili postavljeni šatori s novogodišnjim sadržajima, suvenirima i slatkišima. Zanimljivo je bilo okusiti zimsku atmosferu i umjetni snijeg na šatorima i jekama dok su se u pozadini sajma uzdizale palme, uz plavo more pozlaćeno sunčevim sjajem. Tog dana sam doživjela najtoplji zimski dan u životu kada je bilo više od 20 stepeni! Prolazeći između šatora i šetnjom kraj plaže smo došli do Alcazaba de Malaga, zamka sličnog Santa Catallini u Jaenu, s istom svrhom: obrana grada. Alcazabu su prvo gradile islamske dinastije u Španiji, čijom je vladavinom grad dobio ime Malaga ili Malaka, što na arapskom znači carstvo. Da bi obišli Alcazabu, morali smo se ići 15-ak minuta do vrha brda gdje se ona nalazi. Danas je u sklopu zamka, također, napravljen mali muzej s ratnim eksponatima, medicinskim alatima, knjigama i starim zapisima, poredanim prema historijskom toku događaja. U podnožju Alcazabe, također, postoji dvorac Castillo Gibralfaro s vrtovima sličnim Alhambru u Granadi.

Poslije posjete i ručka, vratili smo se na plažu da gledamo čarobni zalazak sunca, gdje smo čak zatekli ljude koji su se kupali u toploj decembarskoj vodi! Nakon toga smo krenuli ka glavnom trgu grada, gdje se svake godine pale famozna božićna svjetla, Luces de Malaga. Tu smo zatekli mnoštvo ljudi koji su se okupili na početku trga, s mobitelima spremnim za snimanje predstave paljenja ukrasnih lukova napravljenih raznobojnim sijalicama koji pokrivaju cijelu ulicu trga. Muzička predstava svjetala je počela tačno u 7 sati novogodišnjim pjesmama i trajala je 15 minuta. Nakon toga su svjetla ostala upaljena i ljudi su se razišli nastavljajući sa šetnjom i kupovinom.

Koncert se nastavio, a na sve strane ljudi su čestitali jedni drugima ili slali čestitke preko videopoziva. Tu smo i sasvim slučajno ugledale jednu ženu kako na našem lijepom bosanskom jeziku čestita Novu godinu preko mobitela. Pune uzbudjenja smo se upoznale i ona nam se predstavila kazavši da je iz Bosne, ali da odavno živi u Švedskoj. Tad smo se još jednom uvjerile da je ovaj svijet zaista mali! Nastavile smo dalje, šetale ulicama gledajući ljudе kako čestitaju i porodice s veselom djecom u otvorenim restoranima. Svatrile smo i u marokansku kafeteriju u blizini hotela i probale marokansku tradicionalnu čorbu koja je nas ugodno ugrijala. Čorba je bila blago začinjena paprikom i imala je dosta leće, leblebije i nešto paradajza u sebi. Nismo se puno zadržale i vratile smo se brzo u hostel.

Prvi januar smo odlučile provesti na plaži. Svi ugoštiteljski objekti su bili otvoreni i puni turista. Vrijeme je bilo lijepo i ugodno i sunce je lijepo grijalo na vedrom nebu, ali je voda bila hladna.

U toj lijepoj atmosferi smo razgovarale o mnogim stvarima, a glavna tema nam je bila: zašto slavimo Novu godinu i da li je to zbog toga što imamo osjećaj da smo dobili još jednu priliku za bolji život ili je to samo neka vrsta euforije? Neko se može rastužiti jer je zapravo ostario za još jednu godinu ili nije ništa pozitivno ostvario tokom prošle godine; neko drugi se, ipak, može obradovati jer novu godinu smatra novom prilikom bez obzira na uspješnu ili neuspješnu prošlu godinu jer je ona samo iskustvo i ne može se vratiti. Sakupljajući lijepе narandžasto-bijele školjkice s plaže, došle smo do dva zaključka: da ćemo zagrliti novu godinu kao najdražeg gosta koji nam donosi 365 zlatnih prilika i proslavit ćemo svaki novi dan trudeći se da donešemo sreću sebi, svojoj porodici i ostalima; te da nam ipak nedostaje malo snijega u ovoj novogodišnjoj atmosferi!

Nejla Komar: Španija

Nakon dvije sedmice ispitnih rokova i uspješno položenih svih ispita iz prethodnog semestra, čekalo me mnogo promjena. Naime, jedina djevojka iz Bosne i Hercegovine koja je sa mnom bila na Konzervatoriju, otišla je krajem januara nazad u svoj dom, Tuzlu. Prijatelji iz Srbije i Francuske koje sam upoznala ovdje su, također, bili tu samo na jedan semestar. Bilo mi je tužno pozdravljati ih, ali neke od tih momenata neću zaboraviti nikada, kao što su ti posljednji u kojima smo shvatili koliko smo se svi promijenili, koliko smo otvorili svoje vidike i čime smo zbog toga nagrađeni – našim neraskidivim vezama nakon ovog iskustva. Nakon što sam ih ispratila, vratiti se kući i nastaviti, za mene je bilo kao da sam ponovno prvi dan ovdje. Osjećala sam se kao da počinjem ispočetka toliko stvari. Zapravo je i ovo bio jedan vid izlaska iz komforne zone za mene, od mojih najbližih prijatelja do nekih novih ljudi, novog rasporeda i načina življjenja s novim cimerima. Naravno, nije sve novo, još uvijek imam svoje bliske prijatelje Špance, koji kao su znali da će se to desiti i prije mene, posvetili su još više svog vremena da me upoznaju s novim mjestima i zaokupe mi pažnju na druge stvari.

Dvojica mojih prijatelja, Emilio i njegov brat Santiago, poveli su me na tradicionalnu galicijsku proslavu San Blas (svetac).

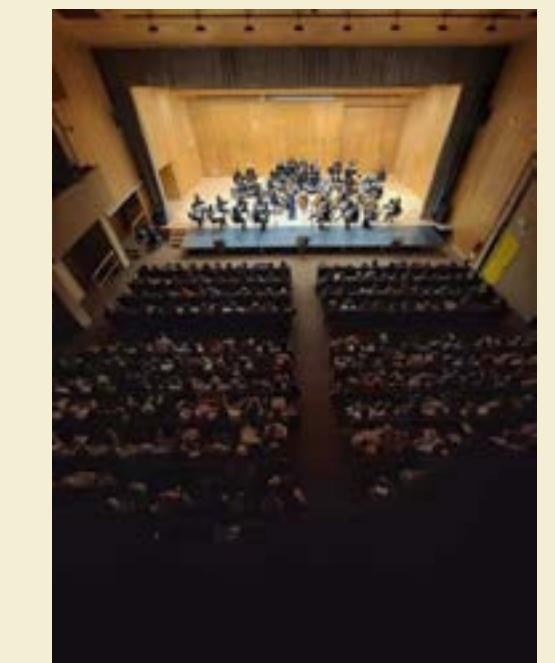
Sveti Blaise je svetac divlje zwijeri, u Italiji je poznat kao San Biagio, a u španskim govornim zemljama poznat je kao San Blas. Svoje je ime „posudio“ mnogim mjestima (npr. otoci San Blas u Panami). Ovo mi je bilo najbliže iskustvo i dodir sa galicijskom tradicijom: sve se dešavalo u jednom malom selu među planinama po imenu Bembibre, gdje su ljudi obučeni u tradicionalne nošnje. Svaka kuća je usluživala svoje domaću hranu kuhanu specijalno za tu priliku. Iako, vjerovatno biste se zasitili od nečeg što se zove tapas, što jeste zajednički naziv za (besplatnu) hranu koju vam uslužuju uz bilo koje piće koje naručite. Obavezno tradicionalno i nešto što nećete negdje drugo naći; uz kafu obično slatko, a uz ostala pića slano. Do najbliže prodavnice potrebno vam je neko prevozno sredstvo.

Imala sam priliku slušati tradicionalne ansamble gadjji, tzv. Pandereteiras. Zaista je bilo iskustvo koje ni sam mogla steći negdje drugo, i teško da bih sama i znala za isto. Na moje veliko oduševljenje, budući da su dvojica prijatelja koje sam spomenula muzičari i imaju svoj ansambl, priredili su nam nekoliko pjesama sa Balkana! Srce mi je bilo puno slušajući ih kako pokušavaju pjevati tekst na našem jeziku i uz to savladati i predstaviti svojim zemljacima naš stil muzike. Ljudi koji su prvi put čuli tu muziku bili su intrigirani novim ritmovima i potpuno drugačijim zvukom.

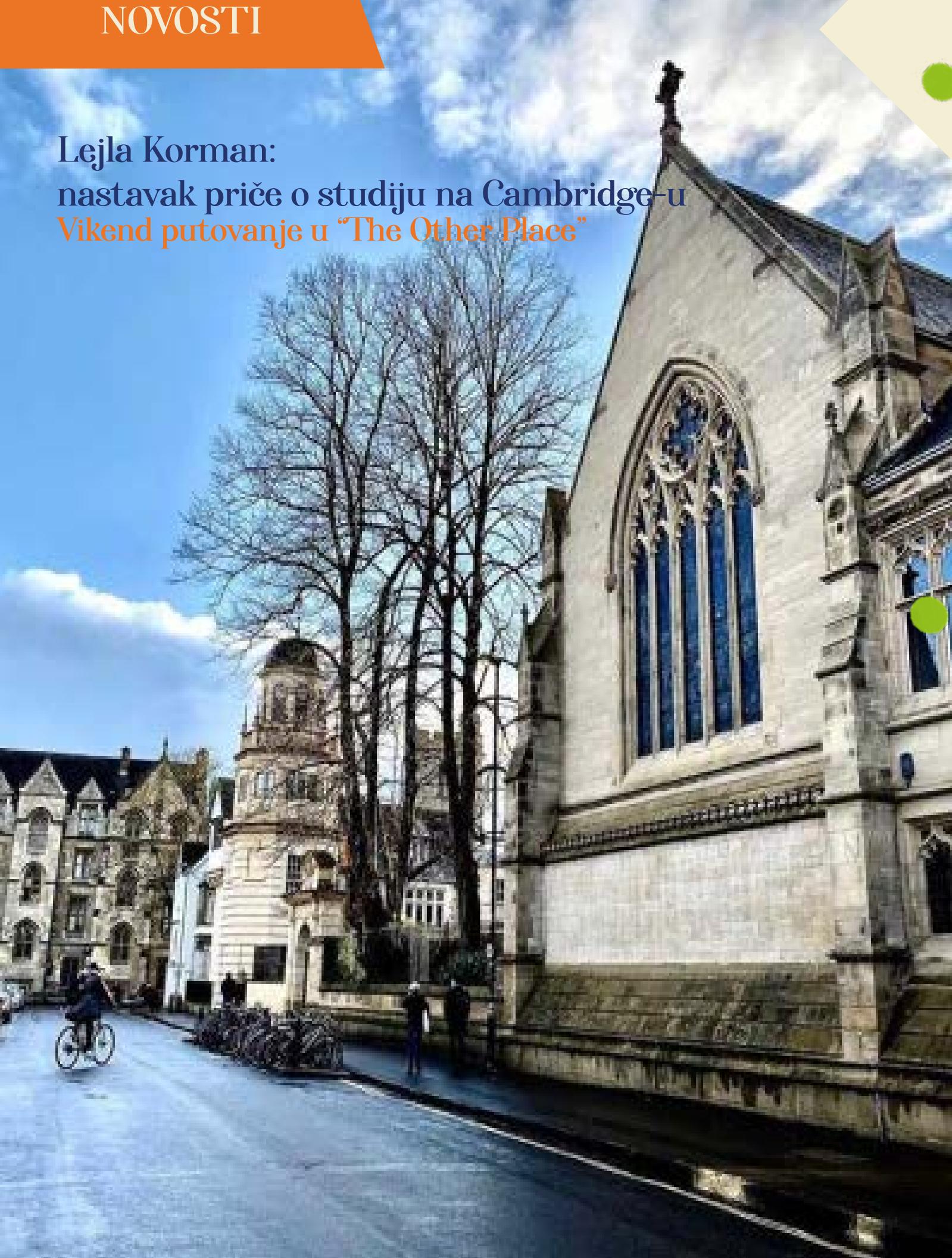
Sredinom mjeseca počastovana sam biti dijelom još jednog projekta s Orquestra Vigo 430, orkestrom s kojim sam već nekoliko puta svirala. Ovaj put ugostili smo Holandanku Rosanne Philippens, koja važi za jednu od najboljih violinistica današnjice. O tome svjedoči i činjenica da je upravo njoj data na korištenje izuzetno rijetka violina, primjerak Barrere iz 1727. godine, iz porodice Stradivarij. Na svijetu postoji samo nekolicina Stradivarij violina i porijeklom su iz Italije – graditelj Antonio Stradivari je rođen 1644. godine u Cremoni, i do danas važi za najznačajnijeg graditelja muzičkih instrumenata. Procijenjeno je da njegovi instrumenti vrijede oko 45 miliona dolara, ali skoro da ih je i bez obzira na to nemoguće kupiti – obično se samo posuđuju na korištenje izuzetno utjecajnim muzičarima, uz stroga pravila. Vidjeti jedan takav primjerak u muzeju je jedno, ali slušati i muzicirati uz njega je nešto sasvim drugo.

Rosanne je violinistica koju sam kroz svoje obrazovanje slušala i učila iz njenih snimaka, a sada sam imala priliku da radim sa njom. Prvi put sam upoznala nekoga ko je toliko utjecajan u svom poslu a posjeduje ove karakteristike; izuzetno je skromna, „prizemljena“, opuštena, i zrači nevjerojatno pozitivnom energijom. Naučila sam da raditi s nekim tako važnim ne znači nužno osjećati se inferiorno u bilo kojem smislu – baš suprotno. Radila je s nama tako da smo se svi osjećali kao da radimo već godinama skupa i shvatila sam da smo apsolutno vrijedni njenog vremena i truda. Jer, i sami smo dostigli tu zbog toga. U orkestarskom sviranju, mnogo posla i jeste pitanje komunikacije i međusobnog poštovanja. S Rosanne smo imali tri koncerta u tri grada: Redondela, Lugo i Vigo. Onaj koji je na mene ostavio najviše dojma, jeste Lugo.

Lugo je gradić na sjeveru Galicije, nekoliko sati vožnje od Viga. Ono što je interesantno za njega je da je jedini grad na svijetu koji je okružen potpuno netaknutim rimskim zidinama, koji dosežu visinu od 10 do 15 metara duž 2117 m dugog kruga, okruženog 71 kulom. Gornji dio zida je neprekidan u krugu i ima deset kapija. Ovi zidovi iz 3. vijeka zaštićeni su od strane UNESCO-a kao svjetska baština. Obično prije nego posjetim neko mjesto, prije dolaska mnogo čitam i istražujem o njemu.

Lejla Korman: nastavak priče o studiju na Cambridge-u Vikend putovanje u "The Other Place"

Jedno od mojih najdražih odredišta u Velikoj Britaniji koje sam posjetila ove godine definitivno je bio Oxford, ili kako ga Cambridge studenti, zbog stoljećima dugog rivalstva, zovu, "The Other Place". Grad magičnih koledža, puntova na rijeci i akademika na biciklima savršen je za vikend odmor. Postoje stotine godina akademske i književne historije, s muzejima kroz koje su prošli poznati naučnici, filozofi, autori i političari. Međutim, Oxford ima i svoju modernu stranu, s mnoštvom kafića i restorana koje treba istražiti. Naizgled jako sličan Cambridge-u, Oxford je dosta veći grad od Cambridge-a i u njemu se nalazi i brojna poslovna zajednica.

Univerzitet u Oxfordu sačinjen je od 38 koledža raspoređenih širom grada. Mnogi su otvoreni za posjetitelje. Najpoznatiji koledž je Christ Church - koliko zbog uloge Hogwartsa u Harryju Potteru, toliko zbog slavnih alumnija poput Lewisa Carrola, Alberta Einsteina i rekordnih 13 britanskih premijera.

Svoje putovanje započela sam multimedijalnim obilaskom velikog stubišta, blagovaonice i katedralne kapele Christ Churcha, koja je ujedno i glavna katedrala Oxforda. Nakon toga obišla sam i mnoštvo drugih koledža, kao što su Merton, Magdalenu (koja se izgovara "mawd-lin"), Corpus Christi, Hertford, All Souls i Oriel.

Da biste dobili uvid u čudan i prekrasan svijet Oxforda, preporučljivo je pridružiti se 90-minutnoj Oxford Walking turi koja vas vodi ka nekim od najstarijih historijskih znamenitosti. Usput dobijate i insajderske informacije o historiji i ritualima koledža koje su vrlo interesantne.

Kao što biste očekivali od sveučilišnog grada, Oxford je pun muzeja, a najveći je Ashmolean Museum, koji sadrži bogatu i zaista raznovrsnu kolekciju umjetničkih i arheoloških eksponata, koja se sastoji od grčkih statua do slika Turnera i Canaletta. Prijе obilaska muzeja i izložbi, posjetili smo i panoramu, staklenu osmatračnicu na krovu zidanih zidova Ashmoleana koja nudi nevjerojatan panoramski pogled na grad.

Nakon posjete muzeju uputili smo se u šetnju gradom te posjetili jedan od najvažnijih historijskih pubova u Oxfordu (Eagle Pub) gdje su se 1930-ih susretali pisci poput CS Lewisa i JR Tolkiena.

Onda je na red došla posjeta drugom muzeju Oxforda - pomalo čudni muzej Pitt Rivers. Ovaj ekscentrični antropološki muzej osnovao je prije 125 godina arheolog Augustus Pitt Rivers, koji je donirao više od 20 000 predmeta koje je prikupio. Od tada je muzej narastao s više od 600 000 čudnih i prekrasnih eksponata iz cijelog svijeta.

Put u Oxford ne bi bio potpun bez posjete Magdalenenog mosta kod botaničkih vrtova, gdje smo unajmili punt i uživali na rijeci. S obzirom na to da se botanički vrtovi nalaze malo dalje od grada, rijeka nije jako prometna, što vam omogućava da zaista detaljno pregledate svaki koledž.

Naposlijetu, s obzirom da većina Cambridge koledža, pa tako i Queens' koledž čiji sam i ja član, ima svoje sestrinske koledže u Oxfordu, sa svojim priateljima s koledža obišla sam naš "sister" koledž - predivni Pembroke koledž. Iako su se članovi koledža zaista trudili da se u Pembroke-u osjećamo "kao kod kuće", Oxford-Cambridge rivalstvo bilo je zaista osjetno, ali u istu ruku i jako simpatično.

PREDSTAVLJANJE NOVIH STIPENDISTA

Porodica Fondacije Hastor je u proteklom periodu postala bogatija za dvadeset jednog novog člana u redovima studenata stipendista. U nastavku imate priliku upoznati neke od njih!

Aiša Alić je rođena u Tuzli, gdje je završila Behram-begovu medresu. Trenutno pohađa treću godinu Filozofskog fakulteta u Tuzli, na Odsjeku za predškolski odgoj i obrazovanje. Još u srednjoj školi je počela s volonterskim radom u predškolskim ustanovama, te joj je to uveliko pomoglo da shvati čime se želi baviti u svome životu: „Oduvijek sam kreativna, znatiželjna, uporna osoba te smatram da je to ono što je najviše potrebno djeci. Volontiranje mi je omogućilo usvajanje dodatnog znanja, novo iskustvo, ali i samopouzdanje i sigurnost da sam na dobrom putu da postanem dobra odgajateljica. Iskren osmijeh i ljubav koju dobijam svaki dan od djece mi je dovoljna motivacija da budem još bolji student i da budem ustrajna u svojim željama.“

Istiće kako je za Fondaciju Hastor čula sasvim slučajno te da je potom počela istraživati o Fondaciji, nakon čega se odlučila prijaviti na Konkurs za prijem stipendista:

„Ono što je privuklo moju pažnju bila su saznanja o volontiranju u Fondaciji, na osnovu kojih studenti pomažu osobama u savladavanju određenih problema. Fondacija Hastor prije svega želi pružiti podršku mladim ljudima i podsticati ih za što bolji uspjeh tokom studiranja. Postavši dio Vas sam dobila još jednu priliku da volontiram sa djecom i da kroz druženja shvatim da nisam pogriješila u svom izboru. Ovo je za mene velika prilika i motivacija za dalji rad. Zaista mi je čast biti dijelom ove velike porodice, komunicirati i razmjenjivati iskustva sa stipendistima iz različitih krajeva Bosne i Hercegovine. Još jednom, hvala Vam na ukazanom povjerenju.“

Kemil Bekteši, rođen u Beogradu, student je četvrte godine Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu, na odsjeku Slikarstvo. Uposlenik je Narodnog pozorišta u Sarajevu te instruktor slikarske radionice. Kada je riječ o njegovim hobijima, Kemil posebno izdvaja čitanje i duge šetnje.

Za Fondaciju Hastor ističe da je to mjesto koje je nedostajalo mladim ljudima u Bosni i Hercegovini, te kao takva postaje mjesto i okupljalište mlađih, pametnih i ambicioznih ljudi koji su spremni za nove izazove i promjene:

„Kao student Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu nisam mogao da ne primijetim koliko se zapravo malo pažnje pridaje kulturi u našem gradu, te koliko se malo ulaže u samu kulturnu scenu države. Kao budući akademski slikar zaista sam strastven po pitanju umjetničke scene u državi i želio bih da mladim ljudima, svojim kolegama i prijateljima dignem svijest da Bosna i Hercegovina posjeduje bogatstvo, kako prirodno, tako kulturno i historijsko. Volio bih da stigma koja trenutno vlada o kulturi, postane prošlost. Sam rad sa djecom garantuje bolju budućnost, jer kroz njihovo učenje mi radimo na našoj zajednici i činimo je bogatijom.“

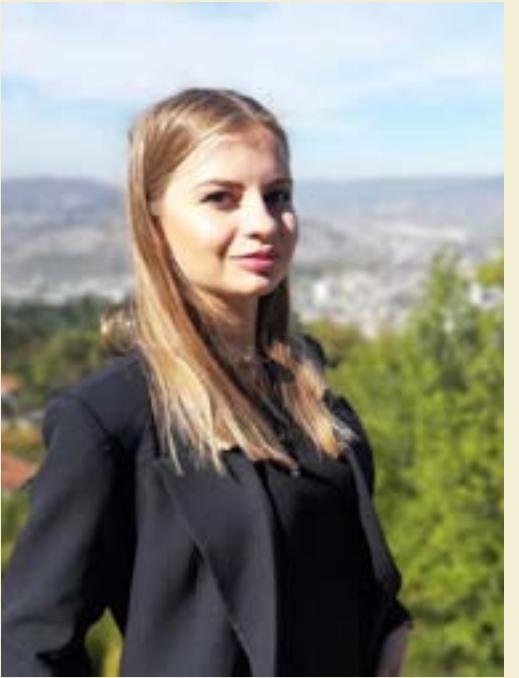
Esma Arifović je rođena u Tuzli, gdje je odličnim uspjehom završila Gimnaziju „Ismet Mujezinović“. Studentica je druge godine Fakulteta zdravstvenih studija u Sarajevu, smjer Fizioterapija. Slobodno vrijeme provodi čitajući knjige i družeći se s porodicom i prijateljima.

Za Fondaciju Hastor je saznala preko kolega koji su njeni članovi te se odlučila prijaviti:

„Čast mi je što sam, pored mnogo dobrih kandidata, baš ja odabrana da postanem stipendistica Fondacije Hastor te se nadam da će uspjeti opravdati povjerenje koje mi je pruženo i biti koristan član ove zajednice. Mislim da su se moj dosadašnji trud i rad isplatili, i smatram nagradom što sam postala dijelom ove velike porodice koja je podrška, podsticaj i vjetar u leđa velikom broju uspješnih studenata kako bi postigli što bolji uspjeh tokom studiranja, ali i u drugim segmentima života. Volontiranje u Fondaciji i rad s mladim ljudima za mene ima veliki značaj jer upoznavanjem drugih imam priliku naučiti mnogo novih, korisnih stvari, ali i pružiti svoj doprinos radu Fondacije. Takoder, volontiranje ima pozitivan utjecaj na mene na način da me podstiče da svoje obaveze obavljam na vrijeme i da budem odgovorna te da razvijam nove sposobnosti kako bih bila što uspješnija u obavljanju svojih zaduženja. Iako sam tek kratko vrijeme dio ove porodice, uvidjela sam njenu snagu i zahvalna sam što sam dio jedne od najpoznatijih

Aida Čančar, studentica treće godine Komunikologije na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Još od osnovne škole pa do danas, njen hobi je pravljenje nakita. To je hobi kojem se posvećuje onoliko koliko ima vremena u datom trenutku, a ističe da je to nešto što je uvijek opušta.

Aida već više od godinu dana volontira na Hayat televiziji, gdje je imala priliku steći radnu naviku i iskustvo u novinarstvu: „Naučila sam da je posao novinara pun izazova i odgovornosti, a u kombinaciji sa studiranjem je potrebno mnogo odricanja da bi sve to na kraju bilo kako treba.“

U slobodno vrijeme se trudi baviti se i online marketingom i po- hađati brojne seminare i kurseve koji bi joj jednog dana mogli biti od pomoći.

Ističe kako je sretna sam i ponosna na sebe što je postala dijelom ove velike porodice, posebno zbog činjenice da je već dosad upoznala mnogo ljudi: „Raduje me što ću sudjelovati u aktivnostima koje sprovodi Fondacija, jer pored novčane pomoći koja mi itekako olakšava studiranje, znam da postoje i druge stvari koje ću imati priliku naučiti, a koje će mi dobro doći kroz život. U to sam se uvjerila prisustvujući na mjesecnom sastanku, koji je za mene prelijepo iskustvo i na kojem sam imala priliku čuti zanimljive priče i savjete. Mislim da se čovjek osjeća posebno kada pomaže drugima barem lijepom riječu, jer ponekad je samo osmijeh ono što drugom nedostaje. Iz tog razloga i ja želim da svojim volontiranjem u Fondaciji Hastor nekome uljepšam barem dio dana lijepom riječu ili postupkom.“

Ajka Čamđić je studentica druge godine Farmaceutskog fakulteta u Sarajevu. U slobodno vrijeme informiše se o novostima u svijetu farmacije, čita stručnu literaturu, sluša muziku i provodi vrijeme s porodicom i prijateljima.

„Smatram da je Fondacija Hastor prepoznala moje kvalitete i velika mi je čast biti dijelom porodice ambicioznih ljudi koji žele ostaviti svoj pečat na ovom svijetu. Mladi, talentovani ljudi s jasnom vizijom imaju snagu i volju da donesu bitne promjene i kao član takvog pokreta osjećam se izuzetno počastovana i motivisana. Očekujem da ću steći nova iskustva i znanja koja će mi biti od izuzetnog značaja u životu.“

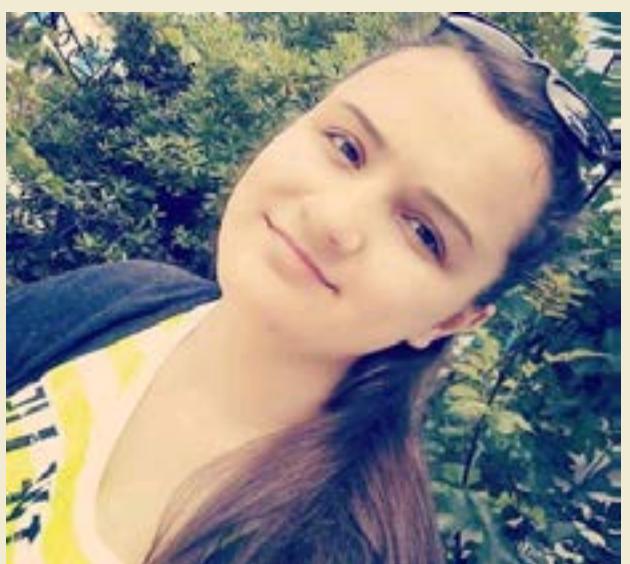

Amra Dedić je studentica četvrte godine Menadžmenta preduzeća Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Zenici. Dosta je posvećena formalnom, ali i neformalnom obrazovanju. Amra je zlatni student Ekonomskog fakulteta u Zenici. Također, voli istaći kako je certificirani omladinski lider u svojoj zajednici. Polaznica je obuka Akademija demokratije i Uči, misli i djeluj te svoje slobodno vrijeme provodi volontirajući: „Pored fakultetskih obaveza, vremena pronađem i za umjetnost. Volim poeziju, a moje pisanje prepoznali su kao vrijedno profesori i nastavnici tokom mog školovanja. Nedavno je i moja pjesma objavljena u studentskoj zbirci pjesama “Poiesis”. Čitam, pišem i dišem punim plućima. Družim se s prijateljima i učim nove stvari. Rado ističem kako sam zaljubljena u ekonomiju kao nauku i vjerovatno je upravo zbog toga moj angažman prepoznat i od strane uvaženih profesora.“

Na konkurs Fondacije Hastor prijavila se po preporuci asistenta na fakultetu, bivšeg stipendiste Fondacije, Alema Merdića: „Njegov uspjeh i rad su mi velika motivacija i inspiracija. Za ovo kratko vrijeme koliko sam stipendista, uspjela sam upoznati vrijedne i marljive mlade lude, ali i naučiti od svakog od njih nešto korisno. Nadam se da će moja energija i kreativnost doprinijeti još boljem radu Fondacije. Nadam se da ću “rasti” još više i da će volonterski angažman meni kao stipendisti donijeti brojna korisna iskustva kojih ću se rado sjećati u budućnosti. Očekujem nova znanja i nove prijatelje.“

Maida Husnić

Aida Jaganjac

“Ne treba ići kroz život, već rasti kroz život jer nije bitna dužina života, već dubina i način na koji si ga proveo.”

Naša stipendistica mjeseca februara jeste Aida Jaganjac, koja se, pored toga što je uzoran student i volonter FH, pokazala kao jako poduzetna kada smo radili na organizaciji aktivnosti za mnogo-brojne projekte. Aida je veliki dio obaveza preuzeila na sebe i finalizirali ih u kratkom roku.

Aida nam dolazi iz Bosanskog Petrovca, a studentica je druge godine Pedagoškog fakulteta u Bihaću, Odsjek za engleski jezik i književnost. Stipendistica je gotovo od samog osnivanja Fondacije Hastor, sada već preko 10 godina.

“Na pitanje šta mi znači Fondacija Hastor stvarno ne znam šta da kažem, osim to da mi je oblikovala život u mnogim aspektima. Od djetinjstva sam znala da želim studirati engleski jezik zbog ljubavi prema jezicima koju je probudila moja draga profesorica. Međutim, zbog finansijske situacije nisam bila sigurna da li će taj san ikada moći ostvariti. Kada sam dobila stipendiju znala sam da više nema prepreke za ostvarenje mog sna. Introverta sam i uvijek sam zbog toga upadala u probleme jer me niko nije shvatao. Kroz mnogobrojne sastanke i radionice sam donekle prevazišla svoje strahove. U srednjoj školi sam se učlanila na razne sekcije kao što su dramska i novinarska, što sigurno ne bih uspjela bez pomoći Fondacije. Za kraj samo želim reći da ste vi moja druga porodica koja je označila moj život i promjenila ga nabolje. Hvala vam na svemu što ste učinili za mene u ovih 10 godina i što ste mi pomogli da ostvarim svoje snove.”

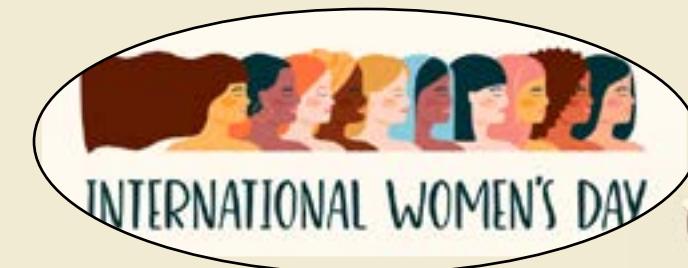
Aida tečno govori četiri jezika, čita knjige i za sebe kaže da je uporna i marljiva, te da ju je njena istrajnost danas i dovela do mjesta gdje jeste.

Našoj Aidi želimo mnogo sreće i uspjeha, jer samo podižući druge i mi sami rastemo.

Selma Imamović

8. MART

Međunarodni dan žena

Dan koji slavi ekonomski, politički i društveni dostignuća pripadnica ženskog spola – Međunarodni dan žena, širom svijeta obilježava se 8. marta. Ovaj dan koji ističe ravnopravnost žena i muškaraca prvi put prigodno je obilježen navedenog datuma 1909. u SAD-u deklaracijom koju je donijela Socijalistička partija Amerike. Već sljedeće godine u Kopenhagenu je održana prva međunarodna ženska konferencija u organizaciji Socijalističke Internacionale gdje je službeno odlučeno da se svake godine 8. marta obilježava Međunarodni dan žena. Prijedlog ovoj inicijativi dala je slavna njemačka socijalistica Clara Zetkin. Od tada se obilježavanje ovog dana proširilo Evropom, pa i diljem svijeta.

Ti događaji koincidirali su s požarom u fabrici Triangle Shirtwaist u New Yorku, kada su ustanovili da su slabe mjere sigurnosti na radu bile krive za smrt više od 140 žena. Ipak, sve je počelo još 1857. u New Yorku kada su 8. marta u štrajk stupile radnice u tvornici tekstila, zahtijevajući bolje uvjete rada za žene. Protestantice je rastjerala policija, ali su žene dva mjeseca kasnije osnovale svoj sindikat. Protesti žena nastavili su se i sljedećih desetljeća, od kojih je najpoznatiji bio 1908., kad je 15 000 žena marširalo kroz New York tražeći kraće radno vrijeme, bolje plaće i pravo glasa. Uoči Prvog svjetskog rata, žene su 8. marta širom Europe održale demonstracije za mir, a protesti povodom Međunarodnog dana žena u Rusiji bile su prvi stadij ruske revolucije. Nakon uspostave boljševičke vlasti taj dan postao je državni praznik za obilježavanje herojstva radnika.

U zapadnom svijetu se Međunarodni dan žena uglavnom prestao obilježavati 1930-ih, dijelom i zbog toga što ga se povezivalo s komunizmom. Međutim, 1960-ih su ga ponovno počele slaviti feministice. Godine 1975., koja je proglašena Međunarodnom godinom žene, Ujedinjeni narodi su službeno počeli obilježavati Međunarodni dan žena.

12. MART

Svjetski dan bubrega

Svjetski dan bubrega je globalna kampanja osmišljena od Međunarodnog nefrološkog društva (ISN) i Međunarodne federacije zaklada za bubrege (IFKF), a obilježava se drugog četvrtka u martu svake godine. Svrha kampanje je osvijestiti važnost bubrega u očuvanju zdravlja, smanjiti učestalost hronične bubrežne bolesti i njen štetan učinak na pojedinca, njegovu porodicu i društvo.

Vodeći uzroci bubrežne bolesti su šećerna bolest i povišen arterijski tlak, te je važno naglasiti da bolesnici s tim bolestima trebaju održavati razinu šećera u krvi i visinu arterijskog tlaka pod kontrolom. Uzrok porasta HBB je svakako i starenje populacije, porast šećerne bolesti, ali i neregulirana hipertenzija, pretilost, prekomjerno i nekontrolirano trošenje nesteroidnih protuupalnih lijekova, izloženost raznim toksinima okoliša.

Preporučuju se redovni medicinski pregledi koji uključuju procjenu funkcije bubrega, ali i usvajanje zdravih životnih navika koje će sprječiti razvoj rizičnih faktora za razvoj bubrežne bolesti.

8 zlatnih pravila!

- Krećite se – živite aktivnim životom
- Redovito kontrolirajte šećer u krvi
- Kontrolirajte svoj krvni tlak
- Jedite zdravu hranu i kontrolirajte težinu
- Održavajte zdravi unos tekućine
- Ne pušite
- Ne uzimajte nekontrolirano lijekove
- Provjerite funkciju vaših bubrega ako imate jedan ili više rizičnih faktora: šećernu bolest, visoki krvni tlak, prekomjernu težinu ili ako je neko u vašoj porodici lječen zbog hronične bubrežne bolesti.

15. MART - Svjetski dan prava potrošača

Svjetski dan prava potrošača (World Consumer Rights Day), koji je prvi put obilježen 15. marta 1983., svake godine aktualizira raspravu o pitanjima i problemima vezanim uz područje zaštite potrošača. To je ujedno i prigoda za promicanje temeljnih prava svih potrošača i za postavljanje zahtjeva da se ta prava poštuju.

Svjetski dan prava potrošača svoje porijeklo ima u "Deklaraciji o osnovnim pravima potrošača" koju je donio bivši američki predsjednik John F. Kennedy 1962. godine. Deklaracijom su definirana četiri temeljna prava potrošača na tržištu roba i usluga:

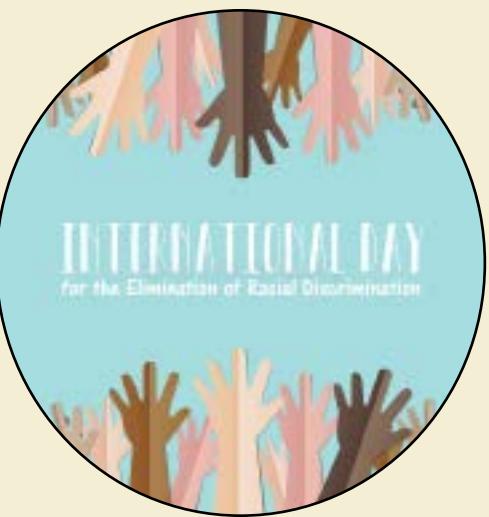
- pravo na sigurnost roba i usluga
- pravo na cjelovitu, istinitu i pravovremenu informaciju
- pravo na izbor roba i usluga
- pravo potrošača da se čuje njihov glas.

21. MART - Svjetski dan poezije

UNESCO je 1999. godine 21. mart proglašio Svjetskim danom poezije, s ciljem promocije čitanja, pisanja, objavljivanja i poučavanja poezije u cijelom svijetu, kao i zbog davanja priznanja i podsticajima nacionalnim, regionalnim i međunarodnim pokretima poezije.

Već nekoliko godina zaredom, u povodu Svjetskog dana poezije, u svijetu se 21. marta organizuje međunarodna Julius Meinl promocija pod nazivom "Platite kafu stihom", globalna inicijativa koja svake godine postaje sve značajnija.

Julius Meinl želi inspirisati ljude da pišu poeziju i tako učiniti svijet boljim mjestom, tako da 21. marta možete valutom stiha platiti šolju omiljenog espressa.

21. MART - Međunarodni dan za eliminaciju rasne diskriminacije

Generalna skupština Ujedinjenih naroda 1966. godine je proglašila 21. mart Međunarodnim danom za eliminaciju rasne diskriminacije. Šest godina ranije, toga je dana policija ubila 69 protestanata koji su sudjelovali na mirnim protestima protiv zakona koji su podržavali apartheid (Apartheid je bio sistem rasnog razdvajanja stanovništva u Južnoafričkoj Republici. Njime je stanovništvo Južnoafričke Republike bilo podijeljeno na bijelce, crnce, Indijce i "obojene" (mulate), s tim da su jedino bijelci imali puna politička prava. Apartheid se počeo postepeno ukinuti 1980-ih, da bi u potpunosti bio ukinut 1994. godine nakon dolaska Nelsona Mandele na vlast.)

Rasnu diskriminaciju je moguće suzbijati podizanjem svijesti, razine znanja o neprihvatljivosti rasističkih i ksenofobnih stajališta te stajališta utemeljenih na predrasudama.

22. MART - Svjetski dan voda

Svjetski dan voda obilježava se svake godine 22. marta. Obilježavanje ovog dana određeno je usvajanjem Rezolucije Generalne skupštine Ujedinjenih naroda u decembru 1992. godine.

Prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije, slatke vode na planeti Zemlji ima svega 2,5%, od čega podzemne vode čine 30,8%, jezera i rijeke 0,3%, dok je najveći dio slatke vode „zarobljen“ u lednicima (68,9%). Procjenjuje se da je samo 1% slatke vode ili 0,007% ukupne količine vode moguće koristiti za potrebe čovječanstva. U svijetu čak 1,1 milijarda ljudi nema pristup pitkoj vodi, a 2,4 milijarde živi bez osnovnih sanitarnih uvjeta. Dinamičan razvoj društva i sve veći pritisci na prirodni okoliš, a samim time i na vodu, postaju jedno od ključnih pitanja održivog razvoja, budući da onečišćenje podzemnih voda, jezera, tekućica i mora dodatno utječe na smanjenje postojećih zaliha vode. Povećanje potrošnje vode zbog većeg životnog standarda, urbanizacije i industrijalizacije, dovelo je do povećanja količine otpadnih voda koje se ispuštaju u prirodne vodne sisteme.

Bosna i Hercegovina je jedna od rijetkih zemalja u Evropi i u svijetu, koja ima značajne rezerve vode za piće. Međutim, otpadne vode predstavljaju opasnost za naše vodne resurse budući da se u vodotoke i jezera ulijevaju bez prethodnog biološko-hemijskog precišćavanja. Rijeke i jezera ne mogu prihvatiti otpadne materije bez ozbiljnog utjecaja na prirodnu ravnotežu, što dovodi do intenzivnog zagađenja vodnih resursa i gubitka kvalitetne vode.

27. MART- Svjetski dan pozorišta

Na inicijativu Međunarodnog pozorišnog instituta (ITI), već više od 50 godina, od 1961. godine, svakog 27. marta širom svijeta obilježava se Svjetski dan pozorišta.

Ova tradicija je započela 1961. godine, na devetom ITI kongresu, kada je tadašnji predsjednik Arvi Kivimaa iz Finske, predložio na oduševljenje svih da se započne s proslavom Svjetskog dana pozorišta. Od tada se svakog 27. marta (na dan otvaranja Teatra nacija 1962. u Parizu) obilježava Svjetski dan pozorišta.

Svake godine nacionalni centri Međunarodnog pozorišnog instituta i čitava međunarodna pozorišna zajednica organizuje razne pozorišne manifestacije u znaku obilježavanja ovog dana, od kojih je najvažnija tradicionalna međunarodna poruka koju, na poziv ITI-ja, uvijek piše pozorišna ličnost svjetskog ugleda.

Poruka se čita pred desetinama hiljada gledalaca u pozorištima, prevodi na više od 20 jezika, štampa i emituje u stotinama novina, časopisa, radio i TV stanica na svim kontinentima. Prvu poruku za Svjetski dan pozorišta napisao je Žan Kokto 1962.

24. mart - Svjetski dan borbe protiv tuberkuloze

Svjetski dan borbe protiv tuberkuloze, 24. mart, obilježava se svake godine s ciljem podizanja svijesti o tuberkulozi, jednim od vodećih svjetskih zdravstvenih izazova.

Tuberkuloza je zarazna bolest koja se širi s osobu na osobu putem zraka. Osoba s neliječenom tuberkulozom može zaraziti 10-15 ljudi godišnje, kašlući u njihovoј blizini. Tuberkuloza može zahvatiti bilo koji dio tijela, ali najčešće napada pluća. Većina ljudi s tuberkulozom može biti izlijеčena primjenom šestomjesečne terapije. Ukoliko se ne liječi, bolest je često smrtonosna. Bilo ko može dobiti tuberkulozu. Ipak, bolest je snažno povezana sa siromaštvom i lošim životnim uvjetima, često napadajući ranjive i marginalizirane skupine.

U Evropi i Sjevernoj Americi, broj oboljelih je počeo rasti u 17. vijeku, da bi epidemiske razmjere dosegnula tokom 18. i 19. vijeka, nakon čega se broj oboljelih postepeno smanjuje zahvaljujući poboljšanju općeg životnog standarda i higijenskih navika, kao i otkriću lijekova.

Maida Husnić

Proljeće u nama

Jednom bijaše proljeće

I bijah neka ja

Presretna što još jedan april živim

I što plaventilo neba gledam i nesvesno se
skladu divim.

Jednom bijaše proljeće

I bijaše jedan cvijet bijeli

Potrčah da njime kosu okitim

A onda sjetih se da i on živi, te zamislih oponje mirise koje svijetu dijeli.

Jednom jesen bijaše

A u mome srcu behar zamirisa

Od tada ona više ne zalazi u kutove moga
srca

Jer sam život ukrasila plaventilom kojemu se
divih,

Cvijećem koje neubrano nastavi da cvjeta,

Snovima što sanjaju sretna djeca,

I onim beharom što mi u srcu zamirisa...

Baš onda kad sve vehlo je U smrti ugledah
rađanje.

Nestalo je sivila Čula su oživjela Proljeće u
meni živi.

Svi znajte

Čovjek o suncu ne mora da sniva

Ono u njemu biva

Samo mu mora naći trag

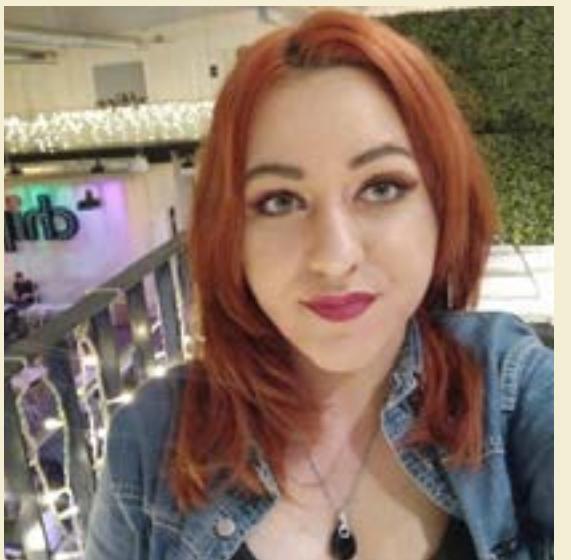
Kada dođe dan koji i nije naročito drag.

Nedžma Latić

R A M

je, po definiciji, radna memorija računara. U Bosni i Hercegovini, „radna memorija” su upravo proaktivni i marljivi mladi ljudi koji su svojim djelovanjem primjer društva koje naša država treba.

Kroz ovu rubriku predstaviti ćemo aktivne mlađe stipendiste Fondacije Hastor, koji pored volontiranja, rade fenomenalne stvari i tako predstavljaju Fondaciju u najboljem svjetlu!

„Fondacija Hastor je u meni vidjela nešto što ni sama nisam mogla. Svojim vrijednim radom mi je omogućila ne samo da studiram na ovom fakultetu, već i da uopće imam opciju studiranja na njemu. Bez stipendije, nema šanse da bih se mogla finansirati. Ovako, mogu s ponosom reći da sama sebi plaćam fakultet.“

Zbog svega ovog ističe da je za mlade ljude veoma važno biti dio nečega, neke mreže poznanstava, bilo to u Fondaciji Hastor, ili u drugim humanitarnim, neprofitnim, nevladinim, i brojnim drugim organizacijama budući da je samo tako moguće razviti se u potpune ličnosti spremne poboljšati svijet, a prvenstveno Bosnu i Hercegovinu.

IT svijet i programiranje su za Azru izrazito bitni, što je njen univerzitet prepoznao, pa je tako dobila poziv da bude edukator na ovogodišnjem Hour of Code-u. Predavala je osnove programske jezike Python učenicima osnovne i srednje škole. Obim programa bio je mnogo širi nego što je mislila, te joj je bilo draga vidjeti da je, iako nije profesionalac u ovom polju, uspjela prenijeti znanje učenicima te ih privući da, zajedno s kolegama, budu dio IT svijeta i svoju budućnost grade u tom pravcu.

„Do ove tačke nisam bila svjesna da sam dio takо ogromnog projekta i da sam jednim dijelom zaslužna za to što se preko 100 osnovnoškolaca i srednjoškolaca prije svega zabavilo, a također su i naučili nešto novo i korisno.“

Azra Bećirović iz Sarajeva studentica je prve godine informacionih tehnologija na Internacionalnom univerzitetu Burch u Sarajevu. Stipendistica je Fondacije Hastor dugi niz godina, još od 7. razreda osnovne škole, gdje se kroz volontiranje i mentorstvo formirala u ličnost kakva je danas. U šali rado kaže da je po religiji ljubitelj mačaka i da voli Fondaciju zato što ne diskriminira ljudе na tom osnovu.

Šalu na stranu, kao i mnoge druge stipendiste, i Azru je Fondacija motivisala da se društveno pokrene. Kaže da joj je još od osnovne škole bilo bitno doći na volontiranja i sastanke, jer do tada nije bila baš najdruštvenija osoba, pa su joj upravo mentorji pomogli da se oslobodi i da lakše sklopi prijateljstva, a mnoge njihove savjete i danas nosi kroz život.

Ubrzo nakon Hour of Code-a su je kontaktirali nadležni iz Centra za poslovnu edukaciju, želeći da zajedno sa još dvoje kolega održi predavanje o programiranju osnovnoškolcima. Nakon toga, imala je priliku ponovno predavati osnovnoškolcima na svom fakultetu, što pokazuje da Fondacija zaista podržava prave mlade, perspektivne i uspješne ljudе.

„Sve ovo je bio volonterskog karaktera, ali sam vrlo rado prihvatile. Bitno je dijeliti svoje znanje, pogotovo s tako mladim ljudima. Sreća na njihovim licima kada rješe neki program je bila neprocjenjiva.“

Kada je u pitanju volontiranje, ipak je najaktivnija u Fondaciji, te joj ono predstavlja i bijeg od realnosti. Kroz osnovno i srednje školovanje promijenila je puno mentora, i učila od njih bitne stvari o Fondaciji, a sada konačno ima tu čast da i sama bude mentorica jednoj divnoj grupi učenika iz Srednje zubotehničke škole u Sarajevu. Najponosnija je upravo titulom mentora jer konačno može biti tu za mlađe kolege i tako im podijeliti neko iskustvo iz srednje škole koje njima može pomoći barem saznanjem da nisu sami i da su se isti problemi dešavali i drugima.

„Bez obzira na to kakve probleme trenutno imam kući, u školi, u ljubavnom životu ili u apsolutno bilo kojoj sferi svog života, na volontiranjima s ostalim učenicima mogu podijeliti te probleme i dobiti iskren i prijateljski savjet.“

Stipendistima, naročito mentorima i mentoricama, poručuje da volontiranja ne uzimaju „zdravo za gotovo“:

„Htjeli mi to ili ne, naše mlađe kolege u nama vide jedan veliki uzor, kao što vide u majci ili u profesoru. Mi smo tu da ih upoznamo s mnogim stvarima o svijetu i kulturi i da ih uvedemo u aktuelne teme današnjice. Naša volontiranja su odlična prilika za to. Zahvaljujući adekvatnim temama i planom i programom mogu biti vrlo zanimljiva i to vrijeme se može jako kvalitetno ispuniti.“

KREATIVNE RADIONICE STIPENDISTA

BIHAĆ

BUGOJNO

GORAŽDE

KAKANJ

ZENICA

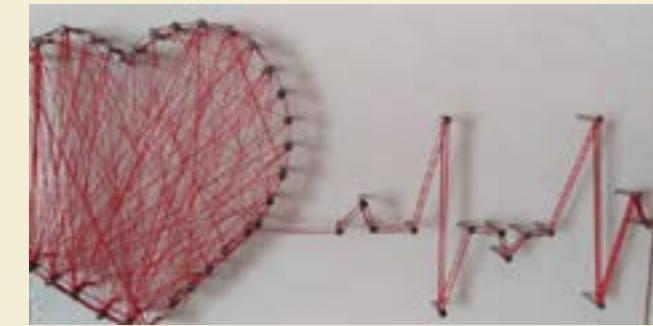
SAPNA

SARAJEVO

VOGOŠĆA

GORAŽDE

ZENICA

ZENICA

PODLUGOVI

Vildana Halilić, Prnjavor

Na osnovu baze podataka utvrđeno je da su stipendisti i volonteri Fondacije Hastor u proteklom mjesecu zabilježili 20 657 volonterskih sati. Kao i do sada, najveći broj volonterskih sati ostvaren je na volonterskim sastancima naših stipendista – studenata, srednjoškolaca i osnovaca na 293 volonterske radionice u 68 općina širom Bosne i Hercegovine.

Ovoj velikoj brojci doprinosi i volonterski angažman naših studenata koji volontiraju u administraciji, redakciji, prevodilačkom timu, timu za dizajn, timu za društvene mreže, monitoring timu Fondacije Hastor, kao i angažman stipendista koji rade na razvoju i održavanju aplikacije Fondacije Hastor i naše webstranice.

20 657
VOLONTERSkiH
SATI

293
VOLONTERSKE
RADIONICE

68
OPĆINA

FONDACIJA HASTOR

Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo
033 774 789
033 774 823
fondacija@hastor.ba

REDAKCIJA

Amina Vatreš
Maida Husnić
Amila Porča
Selma Imamović
Una Karabeg
Nejla Komar

GRAFIČKI DIZAJN

Ana Miljević
Kemil Bekteši

FONDACIJA
HASTOR